

PILISVÖRÖSVÁRA

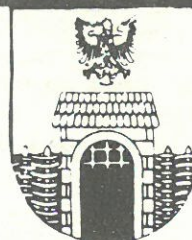
WERISCHWAR HEUTE

UNABHÄNGIGE MONATSSCHRIFT
FÜGGETLEN FOLYÓIRAT

II. évf. 13. szám

1992. június

ÁRA: 20 Ft

KERESZT A FALON

Mikor katolikus, keresztény, egyházi egy közösség?

/Lelki tükör katolikus, keresztény, egyházi
közösségeknek/

Egyre többen használják azonosságuk meghatározásánál a címben felsorolt jelzőket. Így van már közössége a keresztény értelmiségieknek, orvosoknak, szocialistáknak. Vannak keresztény pártok. Vannak egyházi énekkarok, zenekarok, keresztény, keresztény iskolák, segélyszervezetek, szakszervezetek stb., stb. Mitől, ill. mikor katolikus, keresztény... egy közösség?

A leggyakrabban hangoztatott ismérvek: a tagok vállalják a keresztény-kulturális örökséget, törekszenek egyre jobban megismerni egyházuk tanítását, a keresztény erkölcsiség talaján állnak, vállalják a keresztény szimbólumokat, tisztelettel őrzik őseik emlékét, együtt ünnepelnek, ill. jeles ünnepeken testületileg résztvesznek a szentmisén, istentiszteleten.

Jézus tudta és mondta, hogy "sokan jönnek majd az ő nevében", de mondta és kérte: "Arról ismerjen meg mindenki, hogy tanítványaim vagytok, hogy szeretettel vagytok egymás iránt." Úgy tűnik, ezt a Jézus-i kívánságot nagyon ritkán emlegetik a kritériumok között.

-Könnyebb elveket elfogadni, mint életté válni, pedig mint Pál írja: "Ismerjem bár az összes titkokat és mind a tudományt, ha szeretet nincs bennem, mit sem érek."

-Könnyebb jelvényeket, szimbólumokat kitűzni, mint "vállalni". Pedig az Úr mondja: "Aki utánam jön, vegye fel keresztjét és úgy kövessen."

-Könnyebb a keresztet kitenni a falra, mint beépíteni életünkbe. Könnyebb a rózsafüzért fellógnatni a visszapillantótükörré, mint kezünkben morzsolgatva mondani: "Imádkozz értünk, bűnösökért".

Nagy a kísértés, hogy a külsőségekkel, felszínességgel elhitessük magunkról, hogy már az Övéi vagyunk. Pedig mit mond?

"Arról ismerje meg mindenki, hogy a tanítványaim vagytok, hogy szeretettel vagytok egymás iránt."

/Húsvét 5.vas. Jn. 13,31-35/
HOFHER JÓZSEF

A TARTALOMBÓL:

A TÁRSADALMI ELISMERÉS NYOMÁBAN.....	2.o.
PÜNKÖSDI VIGASZTALÁS.....	3.o.
IDEIGLENESEN HAZÁNKBAN?.....	4.o.
HÁROM KÉP A KÁLIRÓL.....	5.o.
PFINGSTEN UND FRONLEICHTNAM.....	6.o.
DER WEG DER DONAUSCHWABEN.....	7.o.
SUSZTER VAGY KALAPOSIKAS?.....	9.o.
MENTŐK NAPJA.....	12.o.
A HATÁROZATOKBÓL.....	14.o.

TAVASZI ÉJJEL

Nézem az éjjeli kertet előttem,
tétova holdfény játszik az ágon,
álomba ringat a mandulafákon
minden virágot a szél, az a jött-ment.

Végre elült a nappali sürgés,
indul a csend most nesztelen útra.
Lopva osont el az erdőn túlra,
s arra szalad, hol zöldel a cserjés.

Úg kacagással a hegyre szökell fel,
körbekehintve nézi a tájat.
Szívbe bevési az éji csodákat,

mint kit az élet gondja nem terhel.
Harmat cseppeket könnyez a fűszál,
fürdeni benne a csend oda rászáll.

Ujházy András

A társadalmi elismerés nyomában

A helyi képviselőtestület meginvitálta az esedékes falugyűlésre a tisztelt állampolgárokat. Bárha lehetetlenre vállalkozom is, hogy ti. egyetlen szóval jellemezzem a falugyűlés élményét, azt kell mondjam, ÉLETSZERŰBB volt az előzőeknél. A minősítésen értelem szerűen a kritikai észrevételeim pozitív és negatív összességét értem. Ha mindent összevetünk, meg lehet kockáztatnunk, hogy a mai társadalmi valóságnak egy körszeletébe kaptunk betekintést. A cikkben egy igen fontos gondolati elemet emelnék ki, ami szerintem érezhetően benne volt a légkörben. A tanácskozás résztvevői szinte egyöntetűen megfogalmazták a társadalmi elismerés szükségességét. A személyes állásfoglalások tényleges, valós problémákat fogalmaztak meg, amelyeket nem lehet lezárni azzal: sajnos, ez van.

Mert miről is van szó?

Közelmúlt történelmünk váratlan eseményeként mélyreható társadalmi változásokat éltünk meg. A politikai hatalmat és a társadalmat felkészületlenül érte a katarzis. A volt és jelenlegi hatalmi struktúra annyi társadalmi feszültséget halmozott és halmoz fel, amit a jelenlegi társadalmi viszonyok nem tudnak elviselni következmények nélkül. A társadalom /reméljük, csak átmenetileg/ a politikával szembeni passzív ellenállás formáját alakította ki.

Mármint, amennyiben szűkebb pátriánk dolgait vizsgáljuk, nem nehéz kitalálni, hogy különösebb ünneplésre nincs okunk. Először is érthetetlen az a társadalmi kívülállás, amelynek következményei nehezítik az elmúlt történelmi korszak helyi viszonyainak feltárását, korrekt értelmezését. Megértem, de nem tudom elfogadni azt az álláspontot, hogy a történelmi változásokat személyes kudarcként éljük meg. A helyi társadalmi erőviszonyok egyensúlyhiánya jelzi, hogy amennyiben nem sikerül egy baloldali eszmeiséget kibontakoztató igényt kibontakoztatni – a történelem "átlép rajtunk". Most igazán aktuális a mondas: tenni vagy nem tenni, ez itt a kérdés. A gondolatort tovább folytatva elismerem, nehéz véleményt formálni olyan témában, amelyben nem tartom magam illetékesnek, de sajnos, a helyi társadalmi körülmények ezt determinálják. Gondolom, nem kell különösebb fantázia ahhoz, hogy –ismerve a nemzetiségi politika visszasságait, a vallási "türelmetlenség" következményeit, Budapest közelségét, a gyors ütemű szociológiai változásokat– fel lehessen mérni az akkori társadalmi elismerés minőségét.

Ilyen történelmi tehertétel után a kialakult új önkormányzati struktúra ténye alapvető, korszakos változást hozott létre a közösség életében. A jogilag legitim testület társadalmi háttere megváltozott. Azonban a helyi tapasztalatok is bizonyítják, a társadalmi legitimitás nem jön létre automatikusan. A társadalmi elismerés csak közös munka eredményeként jöhet létre. Azt viszont tudomásul kell venni, hogy a képviselőtestület tevékenysége ebben a folyamatban döntő jelentőségű. Amikor is személyes véleményemet –és nem ítéletemet– igyekszem megfogalmazni a képviselőtestület munkájával kapcsolatban, a fenti elveket követem. Megjegyezni kívánom, hogy ez nem zárja ki azt a tényt, miszerint a jelenlegi testület erőfeszítéseit

és gyakorlati eredményeit elismerem.

Mire is gondolok?

–Az önkormányzat a választási eredmények után kialakult eufóriás állapot következményeként nem mérte fel reálisan azt a társadalmi hátteret, amit törvényesen maguk mögött tudhattak.

–A választási ígéretekkel következetesen nem szembesültek. Úgy gondolom, hogy amennyiben tisztességes szándékú volt a nem teljesíthető ígélet, ezt is lehet konzekvensen elismerni.

–Véleményem szerint a testület munkastílusának és –módszerének kialakításánál saját csapdájába került. Azon igyekezetükkel, hogy mindenáron –akár látványosan is– túlszárnyalják a régi tanács apparátus munkáját, olyan tempót diktáltak, ami fölött elvesztették az önkontrollt. Sajnos, egy-egy módszer alkalmazásánál a Parlament jól bevált tematikáját igyekeztek kopírozni –s ezt a látványosságot a helyi közvélemény nem mindig tudta értékelni.

–A képviselőtestület jelenlegi összetétele nem zárja ki a korrekt együttműködést. A másképp gondolkodás a közösségi munkában inkább előny, mint hátrány –amennyiben tiszteletben tartják egymás véleményét. Nem a korrekt viták, hanem azon igyekezet, hogy kifelé teljes egységet mutassanak, teszi "kétségesé" a testületi munkát.

–A választásoknál inkább a pártokra szavaztak az állampolgárok. A két választás között a személyiségnek van óriási jelentősége, amit a következő választásnál az állampolgárok figyelembe is vesznek. Sajnálattal kell tapasztalunk, hogy egyébként korrekt személyiséget mennyire el tud torzítani a politika, vagy esetenként hivatalának kalodája.

–Gyakorlati tapasztalatok bizonyítják, milyen nehéz és gyötrő feladat hitelesnek lenni egy közösség előtt. A hitelességnek nincs privilégiuma, azt minden nap meg kell szerezni, ki kell érdemelni.

– sz. f. –

Előszó

Köszönet

Szauer István /60/ Fetter Terézia férje,
Eperjesi u. 1.

Takács Mária /76/ Kiss Ignác özvegye,
Görgey u. 15.

Postik István /61/ Fábian Rozália férje,
Bocskai u. 84.

Nagy Imre György /56/ Mentsik Mária f.
Kandó K.u.8.

Ziegler Rita /6 hetes/ Ziegler Tibor és
Krupp Anna leánya, Dózsa Gy. u. 94.

PÜNKÖSDI VIGASZTALÁS

Napjaink élete tele van szorongással, bizonytalansággal. Féljük állásunkat, értéktelenedő pénzünket, lakásunkat, autónkat, gyermekeinket, szüleinket. Éppen ezért beszélgetéseink sokszor csak panaszkodásból állnak. Hiszen szidni mindig van kit. Belső feszültségeinket jólesik áthárítani a helyzetre, a másik emberre, és még ki tudja mire. De vajon ki ejtett igazi könnycseppet gondjainkért? Ki az, aki beismerte gyengeségét, hogy ő erőtlenség, aki felett átcsapnak a hullámok?

A panaszkodás nem old meg semmit. Gondjainkhoz való viszonyulásom nem változik meg általa, és feszültségeimet is csak legfeljebb ideig-óráig oldja fel. Viszont önmagam kicsinységének felismerése, az igazi, szívből jövő sírás új utakat nyithat meg számomra. Péter apostol sem panaszkodott a kakasszó után: -A fene egye meg! Miért kellett annak a szolgálonak ott állnia! Keserves sírásra fakadt.

-Boldogok, akik sírnak, mert ők megvigasztaltatnak.- Igen, Péter apostol vigasztalást talált. Ott, az üres sírnál, a Feltámadottal való találkozásakor, de leginkább akkor, amikor eljött a megígért vigasztaló.

Mily csodálatos megnevezése a Szentléleknek - a Vigasztaló! Isten szeretetének áradását oly tökéletesen fejezi ki. Hisz nekünk, küszködő embereknek mi másra volna szükségünk, mint irgalomra és vigasztalásra. Péter apostol is ennek erejében tudott kiállni a nép elé pünkösd napján. Így hirdette Jézus örömhírét. Ekkor már szó sem volt panaszról, bűneinek, szorongásainak áthárításáról. Csak aki beismeri gyengeségét, bűnösségét, annak válláról tudja Krisztus levenni a keresztet. Aki ezt nem teszi meg, hanem kivetíti másokra, az éppen azt akadályozza meg, hogy megszabaduljon súlyától. Különös paradoxon ez. Minél jobban magunkra vesszük az életünk terheit, annál könnyebb lesz vinnünk. Ez a Vigasztaló nagy titka.

Nyissuk ki szívünket, hogy belénk áradjon Pünkösd szele! Öntsön el minket a Lélek életető ereje! Hagyjuk magunk mögött ködös szorongásainkat! Vigasztalódjunk Őbenne, aki mindannyiunkat hív: Jöjjetek hozzám mindnyájan, akik elfáradtatok és meg vagytok terhelve, és felüdítelek titeket! Vegyétek magatokra igámat, és tanuljatok tőlem! Mert én szelíd vagyok és alázatos szívű, és nyugalmat találtok lelketeknek.

HRABANUS MAURUS /IX. szd./:

PÜNKÖSDI HIMNUSZ

Teremtő Lélek, jöjj közénk,
híveid szívét látogasd,
töltsd malaszttal a lelkeket,
kiket hatalmad alkotott.

Te, kit Védőnek mondanak,
s mellénk a magas ég adott,
Tűz, élő Forrás, Szeretet,
te lelkek lelki olaja!

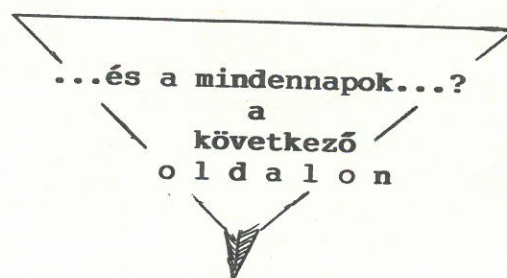
Ajándékokkal hétszeres,
Te ujj az Isten jobb kezén,
Atyának ígért szózata,
ki a jkainkat megnyitod!

Érzékeinkbe gyűjts Te fényt,
szívünk szerelmed töltsse be,
s mi bennünk testi gyöngeség,
örök erőddel izmosítsd!

Ellenségünket üzzed el,
a békét tüstént hozd közel,
előttünk járva, mint Vezér,
kerüljünk mindent, ami árt!

Általad tudjuk az Atyát,
s ismerjük, adjad, a Fiút,
s ki kettejüknek Lelke vagy:
Tebenned higgyünk végtelen!

/Babits Mihály ford./

BESZÉLGETÉS

A BAJCSY UTCAI ÓVODÁRÓL

Május elején, a vasárnapi diákmisén a Bajcsy Zsilinszky utcai óvodások anyáknapi megemlékezést tartottak. A karácsonyi betlehemezés után ez már a második alkalom, hogy a templomban szerepeltek. Ennek kapcsán beszélgettem a műsorok készítőjével, az óvoda vezetőjével, Kreiszl Antalnival.

-Hogyan alakult ki az óvoda és a templom között ez a kapcsolat?

-József atyával már régebben beszéltünk arról, hogy a gyerekeket jobban be kéne vonni a szentmisébe. Ennek első állomása volt, hogy nagypénteken a nagycsoportosokkal meglátogattuk a Szentsírt. József atya végigvezetett bennünket a keresztfű állomásain, majd a Szentsírnál mondott pár, gyerekeknek szóló történetet. Végül közösen énekeltük: A szeretet mindenkié, csak keresni kell a forrását. -József atya a kereszten függő Jézus átvert szívére mutatott: -Itt a szeretet Forrása.-

Ezután alakult ki az anyáknapjának gondolata, mert úgy véltem, hogy az óvodások szülein kívül a község minden édesanyja, édesapja és nagyszülője szívesen fogadná a gyermekek köszöntését. Az édesapák is, hisz közülük sokan átvállalják a gyermek nevelésével, gondozásával járó feladatokat, amikor az édesanya munkája miatt nem ér rá. Ezért róluk is külön megemlékeztünk. Ezt az ünnepélyt először az óvodában adtuk elő, majd - a Szűzanya köszöntésével kiegészítve - a templomban is.

-A szülők hogyan fogadják ezt?

-Nem veszik rossz néven. De főleg olyan gyerekek szerepeltek a templomban, akik amúgy is járnak szentmisére.

-A műsorban német nyelvű köszöntők is elhangzottak. A gyerekek milyen formában tanulnak németül az óvodában?

-Minden nap kb. 20 perces német foglalkozást tartunk. 'Németül' tornázunk. Étkezés előtt német fohászt mondunk, a napos németül kíván jó étvágyat, és a gyerekek is németül kérnek, ha szükségük van valamire. Ezen kívül szoktunk németül is játékot kezdeményezni. A nyílt napon volt német bemutató, amelyen részt vettek a szülők, s tanárok is, mindkét iskolából. Ez egyben jó alkalom volt arra, hogy a szülők megismerkedjenek a leendő tanárokkal, hogy választani tudjanak a két iskola között.

Az anyáknapjának műsorát a templomban

-Melyek a további terveitek?

-Készülünk a jótékony célú bálra, amelynek célja, hogy a gyermekek szüleinek kötetlen formában beszélgetssünk, jól érezzük magunkat. A bevételt pedig az óvoda fejlesztésére fordítjuk. Ezután az évzáró következik, amelyen a nagycsoportosok elballagnak. Az azt követő héten pedig a mi óvodánk szervezi Vörösvár összes óvónője részére a pedagógusnapot.

-Köszönöm a beszélgetést, és további sikeres munkát kívánok!

Ujházy András

IDEIGLENESEN HAZÁNKBAN ÁLLOMÁ-SOZÓ LESZÁLLÓPÁLYÁK

A vártnál kevesebb vitát kavart az esztergomi bejegyzésű AEROCLUB Kft. alkalmi leszállópálya engedélyezése iránt benyújtott kérelme. Jóllehet az elképzelés túlélt a környezetvédelmi kárpadot, sőt maga mellé állította a bizottságot magát is, a képviselőtestület néhány tagja igen keményen opponálta a kérést.

Az aggodalmak két alapkérdés köré csoportosultak. Az első, hogy minek ide egyáltalán repülőter, a másik, hogy kell-e nekünk -ti. a lakosságnak- a rendszeres (hang)zavarórepülés.

Az első kérdésre adott főpilótai-Kraszlán Gábor-i-válasz, mely szerint a mi (helyi polgárok) repülési gondjainkat kívánják megoldani, nem aratott osztatlan sikert. Elsősorban talán azért, mert csak keveseknek okozott eddig gondot Esztergomba fáradni egy kis sétatrepülésre.

Márpedig az AEROCLUB ezt is kínálja. Mint szolgáltatást. Voltak ennél komolyabb érvek is, de az ellenkezőket ezek sem győzték meg. Gromon, Tácsik és Keszleri képviselők sorban hozták az ellenérveket -zajártalom, Szabadságliget lakói, az épülő St. Elisabeth Society-, amelyek ellen a főpilóta ezen érveket szegezte:

1. Nem repülőteret kívánnak építeni, csak alkalmi leszállóhelyet.

2. Évente 3-4 alkalommal használnák a tévesz lucernását, de csak addig, amíg a lucerna mérete nem haladja meg a 15-18 cm-t.

3. Csak 2,5 tonna alatti gépek használhatják a leszállót /nem irányíthatják ide a MALEV új BOING-jeit - ez megnyugtató/.

4. Minden egyes le- és felszállást az esedékesség előtt 72 órával engedélyeztetni kell a hivatallal.

5. Nem fogja zavarni a polgárokat, mert a permetező helikopter sem zavarta múlt nyáron.

6. Az elvi engedély bármikor-365 napon belül is visszavonható.

Mindezek hallatán a képviselők körében eluralkodott a Gál és Baska képviselők sugallta "kipróbálni" hangulat /mindig lesz néhány ember, akit mindenképpen zavarni fog, mert "úgy hiszi, hogy ott valami repül"/, illetve Temesi úr rövid megjegyzése: "a puding próbája, ha megeszik". S így 13 igen, 4 nem és 1 tartózkodás mellett zöld utat adott a szántói kanyarban elterülő lucernás alkalmi leszállópályakénti igénybevételenek.

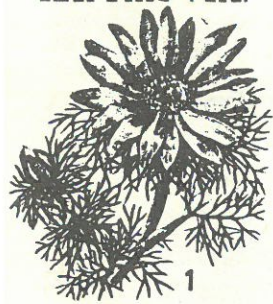
HÁROM KÉP A KÁLIRÓL

A Káli, ez a kis dombocskányi hegy Vörösvár szélén, mindannyiunknak mást jelent. Mindenkinek más emléke fűződik hozzá, más miatt érzi a falu szerves részének. A következő három képpel szeretném mindannyiunkat hozzásegíteni ahhoz, hogy jobban szeressük és őrizzük falunknak ezt a természeti és emlékekkel teli kincsét.

Első kép

Szép áprilisi napsütés. A gyerekeket nem lehet már a szobában tartani. Összeszedelődzködik a család és nekiindulunk. Irány a Káli! A Lócsei utca felől közelítjük meg, ahol a gyanútlan sétálónak már egy év óta mély árok szegi kedvét. Figyelmeztetésül, nehogy valaki elővigyázatlanul a sínekre tévedjen! De egyszerűbb-e vajon a földútba egy másfél méter mély árkot ásni, mint egy vasúti jelzőt kitenni? Mi már szerencsére rutinosak vagyunk az árokmászásban, így babakocsival sem gond a továbbjutás.

Fölfelé baktatva csodálatos kép tárul elénk. A fű között sok sárga virág búvik meg. Fiammal érdeklődve elsétálunk a hegyoldalba, és egy gyönyörű tavaszi hérics/*Adonis vernalis*/ telepre bukkanunk. Megcsodálom a ritka virágot. Szigorúan védett. Szedni, átültetni tilos. A könyvek szerint a magját lehet gyűjteni, ha valaki a saját kertjét is díszíteni szeretné vele.

leánykőkörcsin

tavaszi hérics

Tavaly láttam még egy nagyon ritka tavaszi virágot. Leánykőkörcsint /*Pulsatilla grandis*/. Idén sajnos nem jártam arra nyílása idején, de talán jövőre ismét láthatom!

Második kép

Az egész heti fárasztó munka után hétvégén jólesik a családi séta a Káli oldalában. De ekkor feltűnik a Motoros. A fejére húzott sisak megőrzi anonimítását. Vadul bögeti a legújabb japán csodaparipát, majd fel-le száguldozik az ösvényeken. A kövek kipörögnek a kerekek alól, a növények kipusztulnak az ösvényekről. A Kálit mind több ilyen kerekekmarta ösvény szeli át. De ez a motorost nem zavarja. Ő csak száguld. S közben kilométeres körzetben veri fel a táj csendjét. Ő így pihen. És én így pihenek?!

Harmadik kép

Hideg, szeles este volt. Nagypéntek estéje. Tele a szenvedés, a kereszt fájdalomával. Több mint százan gyűltünk össze keresztutat járni. Gyertyákkal, elemlámpákkal törtük meg az éj sötétjét. Állomásról állomásra kúsztunk feljebb a hegy oldalába. Alattunk kibontakozott a táj. A Hold-alkalomhoz illően felhőfátylak mögé bújva nézett le ránk. Igen, kiemelkedtünk a faluból, kiemelkedtünk a hétköznapiokból. Mindkettő ott hevert a lábunk előtt. Ott álltunk ég és föld metszéspontjában. Már túl a halálon, de még a feltámadás előtt. Hideg szél volt, a gyertyák pislácoltak. Újra és újra egymásnak adtuk a fényt.

-Egymás szeretetét is így kell gyűjtanotok. Segítve azokat, akiket éppen fojtogat a bűn vihara. - József atya szavai összekapcsolták a földi tapasztalást a szeretet égi erejével.

Lassan ereszkedtünk alá. A hold teljesen kisütt. A csoda végetért, újból gazdagabbak lettünk.

Ujházy András

MICHAEL FOGARASY/FETTER:

PFINGSTEN

Pfingsten ist das Fest des beginnenden Sommers, es ist das Fest, das die knospende Frühlingsperiode der neunundvierzig Tage, die zwischen Ostern und Pfingsten gelegen sind, abschliesst. Bricht das Pfingstfest heran, so beginnt der Landmann sich langsam zur Ernte zu rüsten.

In religiöser Beziehung bedeutet das Pfingstfest die endgültige Erlösung der Menschheit, die mit der Menschwerdung des Heilandes begann und mit dem Himmelfahrtstag endet.

Am Pfingsttage sandte der Heiland seinen Jüngern den Heiligen Geist, das heisst, am diesen Tage erst fand er staubgebohrte Menschen würdig, sein Wort zu predigen, sein Werk fortzusetzen, denn er selbst hatte kurz vorher die sündige Menschheit durch seinen Tode am Kreuz erlöst.

Pfingsten ist das Fest des scheidenden Frühlings und zugleich auch das Fest des beginnenden Sommers. Um diese Zeit öffnen sich die Knospen zu Blüten, die Blüten zu Blumen und es giesst in seiner geheimnisvollen Weise in Halm, Stamm und schafft die wunderbare Kraft, Früchte zu reifen. Das ist der heilige Geist, der am Pfingstsonntag über die ganze Natur ausgegossen wird: die Zeugungs- und Mehrungskraft zu Heil und Segen der gesamten Menschheit.

Ob man zu Pfingsten in Werischwar einen Pfingstkönig wählte, ist nicht bekannt.

Zur Pfingsten feierte die Gemeinde den Kirchtag der Waldkapelle. In früheren Zeiten kamen an diesem Tag Prozessionen aus den Nachbardsdörfern zur Waldkapelle. Vom Frühling an bis zum Herbst wurde in der Waldkapelle eine deutschsprachige Frühmesse gehalten.

FRONLEICHNAM

Eines der grössten Feste im Kirchenjahr war das Fronleichnamsfest, denn an diesem Tag verliess der Heiland die Kirche und kam zu seinem Volk. Aus diesem Grund feierte man das Fest mit besonderer Pracht. Die frommen Frauen, Männer und Kinder versuchten mitzuhelfen, damit dieser Tag feierlich begangen werden konnte. Das Fest des Altarsakramentes wird mit grossem Umgang gefeiert. Das war der Höhepunkt, bei dem das Allerheiligste durch die Strassen und Gassen getragen wurde.

Schon einige Tage zuvor begann man mit den Vorbereitungen, besonders in den vier Familien, die das Privileg hatten, die Altäre aufzustellen und gestalten. Nicht nur die Häuser und Strassen, sondern auch die Altäre wurden reichlich geschmückt. Zum Altar wurde zuerst ein Holzgerüst zusammengezimmert, dann wurde es mit grünem Laubwerk von Buchen und Eichen verkleidet. Die grösste Mühe aber wurde die Gestaltung des Blumenteppiches gelegt, die Vorbereitungen begannen schon Tage vorher. Es wurde Reibsand vorbereitet und auf der Wiese und auf den Hügeln wurden Blüten gesammelt. Bei dieser Arbeit waren besonders die Kinder sehr fleissig.

Werischwar hatte in den früheren Zeiten 3 gemauerte Fronleichnamskapellen /Steckl-, Pfeiffer- und St. Florian oder "Stui"-Kapelle/, die vierte wurde jedes Jahr 300 Meter entfernt von der St. Florian Kapelle bei dem Müller-Haus /"Kányási", Hauptstrasse 38./ neugebaut. Die Steckl-Kapelle wurde nach dem 2. Weltkrieg abgerissen, denn die Familie Schuck hat hier ein Einfamilienhaus gebaut.

Bis zum 2. Weltkrieg führte der Weg der Prozession zuerst zur Steckl-Kapelle, dann zur Pfeiffer-Kapelle, von hier entlang der Hauptstrasse bis zur St. Florian-Kapelle, und zum Schluss auf der Hauptstrasse bis zum Müller-Haus. Hier stand die jedes Jahr neugebaute Laubhütte als vierte Kapelle. Der Rückweg führte durch die "Iflinger Gasse", in die "Backer Gasse" und durch ein kleines Gassel in die "Schwabengasse". Von hier ging die Prozession an der Seite des Pfarrhauses wieder zurück in die Kirche. Nach dem 2. Weltkrieg wurde der Weg des Umgangs verkürzt und die Prozession führte nur um die Kirche und Schule. Seit dieser Zeit werden alle vier Fronleichnamstationen aus Laub gebaut und in den Laubhütten werden Stationsaltäre errichtet. In diesen "Kapellen" wird ein Altar mit einem Heiligenbild oder einer Statue aufgestellt, geschmückt mit Blumen und Kerzen.

Am Morgen des Fronleichnamstages riefen die Glocken die Bewohner zum Gottesdienst, und jeder, der konnte, kam, denn keiner wollte bei der Prozession fehlen. Zum feierlichen Hochamt legte jeder sein schönstes Gewand bzw. Kleid an, denn jeder schätzte die Bedeutung dieses Festes hoch.

Nach dem Hochamt formierten sich die Gläubigen zur Prozession. An der Spitze ging der Kreuzträger, begleitet von den Trägern der Schulfahne, darauf folgten die Schüler und Schülerinnen. /Früher waren auch die Lehrer mit den Schulkindern./ An sie schlossen sich die Jugendlichen an, danach kamen die Marienmädchen mit ihrer Fahne, die Musikkapelle, die verschiedenen Vereine: Feuerwehr, Frontkämpfer, Katholische Burschenvereine, verschiedene Mädchenvereine usw. Vor dem Baldachin gingen die Ministranten. Unter dem Baldachin ging der Priester, die Monstranz mit dem Allerheiligsten tragend. Die Kirchenrate hielten den Baldachin, was eine besondere Auszeichnung war.

Begleitet wurde der Baldachinzug von den Laternenträgern. Den Schluss des Zuges bildeten die Männer und Frauen. Betend und singend zogen die Gläubigen durch die Strassen zu den Kapellen, wo die bekannten Stationslieder gesungen wurden.

An den einzelnen Stationen erteilte der Priester mit dem Allerheiligsten den Segen nach allen vier Himmelsrichtungen.

Mit dem Einzugslied "Grosser Gott, wir loben Dich" endete die Prozession in der Kirche. Der Heiland war unter sein Volk gegangen, nun kehrte er wieder ins Gotteshaus zurück. Bevor die Gläubigen heimgingen, versäumten sie es nicht, vom geweihten Grün der Altäre etwas mitzunehmen. Sie schmückten damit die Bilderrahmen in ihren Wohnungen oder steckten es hinter die Balken des Dachbodens, um das Haus vor Feuer und Blitz zu schützen.

Auf dem Bild: Das Hochaltar mit dem Blumenteppich

DER WEG DER DONAU-SCHWABEN

I. Ansiedlung in Pannonien

Der Weg, der Werdegang der Donauschwaben, kann wie bei kaum einem anderen deutschen Stamm bis in die Einzelheiten zurückgefolgt werden. Die Geschichte dieser Volksgruppe aus tüchtigen Bauern und Handwerkern begann mit dem Sieg christlicher Heere anno 1683 auf dem Kahlenberg bei Wien. Die Türken wurden damals vor Wien abgewehrt und in den anschliessenden Befreiungskriegen unter Karl von Lothringen, Max Emanuel von Bayern, Ludwig von Baden und dem vielbesungenen Prinzen Eugen aus dem Raum der mittleren Donau hinausgedrängt. Die habsburgischen Kaiser sowie weltliche und geistliche Grundherren wollten aus den menschenleeren und verwüsteten Landschaften Pannoniens einen natürlichen und geschützten Lebensraum gestalten, dessen natürliche Grenzen die Ostalpen, Donau und Save bildeten.

Sie siedelten zwischen 1683 und 1786 rund 150.000 Menschen im Donaubecken an. Unter der Regierungszeit Kaiser Karls VI., der Landesmutter Maria Theresia (1740-1780) und Kaiser Josephs II. (1780-1790) kamen die Ansiedler in drei grossen und vielen kleinen "Schwabenzügen" in die pannonischen Landschaften.

Die Einwanderung dauerte über ein Jahrhundert. Anfangs überwogen die schwäbischen Zuwanderer, später die Franken und Bayern, zu denen sich Elsasser, Lothringer, Pfälzer, Hessen, Böhmenwälder, Schlesier, Westfalen, Schweizer, nicht zuletzt auch Österreicher und andere gesellten.

Die Siedler machten aus einer Ödnis die Kornkammer Europas. Freilich lautet der wohl bekannteste, eher bitter klingende Spruch aus der Kolonistenzeit:

"Dem Ersten der Tod, dem Zweiten die Not,
dem Dritten das Brot."

Im neuen deutschen Stamm der Donauschwaben sind im Verlauf der Geschichte alle Kolonisten ohne Rücksicht auf ihren Herkunftsbereich aufgegangen. Wie die Einwanderung selbst, vollzog sich auch die Bildung eines Gruppenbewusstseins unter diesen Menschen in einem langen Zeitraum. In Mundart und Tracht, Sitte und Brauchtum gab es Verschiedenheiten, die sich erst allmählich anglichen und Unterschiede überbrückten.

Die Bezeichnung "Donauschwaben" fand erst nach dem Ersten Weltkrieg allgemeine Verbreitung. Freilich waren die deutschen Siedler auch früher schon unter dem Namen "Schwaben" zusammengefasst worden. Die Madjaren und Slawen nannten sie so, und sie selbst übernahmen weitgehend diese Bezeichnung.

Das gesamte Siedlungsgebiet im Donau-Karpatenraum zählte um 1918 über 1,5 Millionen Deutsche.

/AUS: Kulturelle Arbeitshefte, 19. (Bonn) 1989/

A DUNAI SVÁBOK ÚTJA

I. Letelepülés Pannóniában

A dunai svábok útját, fejlődéstörténetét oly részletesen követhetjük végig, mint tán egyetlen más német törzset sem. Ezen, szorgos parasztokból és kézművesekből álló népcsoport története a keresztény seregek 1683-as kahlenbergi /Bécs mellett/ győzelmével kezdődött. A törököket ekkor Bécsnél megállították, és az ezt követő- Lotharingiai Károly, Bajor Max Emanuel, Badeni Lajos és a sokszor megénekelt Savoyai Jenő herceg által vezetett- felszabadító harcokban kiszorították őket a Közép-Duna vidékről. Úgy a Habsburg császárok, mint a világi és egyházi földbirtokosok célul tűzték ki, hogy Pannónia elnéptelenedett és elpusztult vidékét egy olyan, természetes és védett élettérre alakítsák, amelynek természetes határait az Északi-Alpok, a Duna és Száva képezik.

1683 és 1786 között kerekén 150.000 embert telepítettek a Duna-medencébe. VI. Károly császár, majd az "országanya" Mária Terézia (1740-1780) és fia, II. József császár (1780-1790) uralkodása alatt három nagy és több kisebb csoportban érkeztek a "sváb" betelepülők a pannóniai vidékre.

A bevándorlás több mint egy évszázadig tartott. Kezdetben túlnyomórészt sváb telepesek érkeztek, később a frankok és bajorok, akikhez elzásziak, lotharingiaiak, pfälziak, hesseniek, Cseh-erdő-beliek, sziléziaiak, westfáliaiak, svájciak és nem utolsósorban osztrákok és mások is csatlakoztak.

A telepesek a pusztaságot Európa éléskamrájává alakították. Nem ok nélkül szól a letelepülés időszakából való legismertebb, de kissé keserűen csengő mondása a következőképp:

"Az elsőre a halál vár, a másodiké a szükség,
s csak a harmadiké a kenyér."

A dunai svábok új törzsébe a történelem folyamán minden telepes, tekintet nélkül származási helyére, beleolvadt. Mint ahogy a bevándorlás maga, úgy ezen csoport közösségi tudatának kialakulása is hosszú időt vett igénybe. A nyelvjárásban és viseletben, a szokásokban és hagyományokban voltak különbségek, amelyek csak fokozatosan mosódtak el, és kerekedett felül a hasonlóság.

A "dunai sváb" fogalma csak az Első Világháború után terjedt el. Persze már korábban is "sváb" összefoglaló névvel illették a német telepeseket. A magyarok és szlávok nevezték el őket így, s ők maguk messzemenően átvették ezt a jelzőt.

A Duna-Kárpátok térsége bevándorlók által benépesített területe 1918-ban több mint 1,5 millió német lakost számlált.

/Forrás: Kulturális füzetek, 19. (Bonn) 1989./

FOLYTATJUK

HÍREK

A NÉMET NEMZETISÉGI ÁLTALÁNOS ISKOLÁBÓL

Ebben a tanévben két nagy pedagógusegyéniségtől vettünk végső búcsút. **Kapitány Györgyné és Hidas György** évtizedeken át voltak meghatározó személyiségei iskolánknak. Tekintélyüket emberi tulajdonságaikkal és magas szintű szakmai tudásukkal vívták ki.

Iskolánk emléklap létrehozásával kíván tisztelni felejthetetlen kollégái emléke előtt. Szándékunk szerint minden tanév végén, az évzáró ünnepélyen adnánk át a "Kapitány Györgyné" emléklapot, melyet az alsó tagozatos tanulmányi versenyeken legjobb eredményt elért tanuló kapna, valamint a "Hidas György" emléklapot, melyet a német tanulmányi versenyeken legjobb eredményt elért felső tagozatos tanuló kapna.

Ezt a tervünket az érintett családokkal ismertettük és jóváhagyásukat bírtuk.

A tanév elején a Szülői Közösség alapítvány létrehozását határozta el. A terv megvalósult és létrejött a "Közösen Gyermekünkért Alapítvány". Az alapítvány jellege nyitott, így, nyitottságára tekintettel, céljának megvalósításához bármely bel- és külföldi természetes és jogi személy, ill. jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet /közösség/ pénzbeli adománnyal csatlakozhat, ha az alapítványrendelet céljaival egyetért.

Az alapítvány célja: A Pilisvörösvár, Vásár tér 1. sz. alatt működő Német Nemzetiségi Általános Iskola tanulói egyéni aktivitásának elismerése és ösztönzése azon tanulók egyszeri jutalmazása útján, akik a körzeti szintű szaktárgyi versenyeken kiváló eredményt érnek el. Alapítványi jutalmazásra minden év ünnepélyes tanévzáróján kerül sor, ahol a kuratórium elnöke, vagy az általa megjelölt személy adja át a jutalmat. Az alapítvány induló vagyona 36.105 Ft, mely az OTP Pilisvörösvári Fiókjánál került tartós letétben elhelyezésre.

Köszönetet mondok dr. Lieber Mártonnak áldozatos segítőkészségeért. Eljárásbeli ismereteivel, gyakorlati teendők végzésével közvetlenül is nagyon sokat segített az alapítvány létrehozásában. Megköszönöm mindazon szülők támogatását, akik már eddig is anyagi hozzájárulással támogatták alapítványunkat, megduplázva ezzel az alaptőkét.

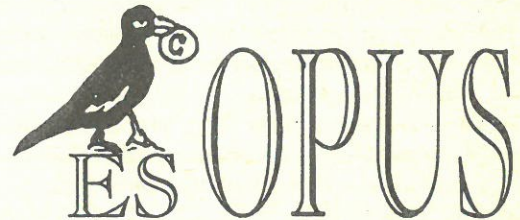
Mint már hírül adtuk, iskolánk rendelkezik az oktatáshoz nélkülözhetetlenül szükséges alapfelszereltséggel. Azonban az ideális szint eléréséhez gondosan tervezett fejlesztésre van szükség. Ezért örülünk minden olyan segítségnek, mely ebben a törekvésünkben támogat bennünket.

Az ének oktatásához néhány alapvető /egyszerű/ hangszerre van szükségünk. Terveinkben egy zongora is szerepelt, de tekintettel az árára, csak távlati elképzeléseinkben. Botzheim Béla /Vásár tér/ jóvoltából azonban váratlanul és ingyen jutottunk egy fatökés zongorához, mely reményeink szerint a felhangolás után jó szolgálatot tesz majd.

Az ELTEC Kft. /Tüzoltó u./ az eddig használt nagyméretű- és teljesítményű számítógépét ajándékozta iskolánknak.

Mindannyiuknak köszönetet mondok adományaikért -és külön is megköszönöm, hogy azok iskolába szállításáról is gondoskodtak.

Dornbach Ferencné
megb. igazgató

ELSŐ MAGYAR FABULÁTOR TÁRSASÁG

ISMERKEDJEN MEG "OPUSAINKKAL!"

OPUS 1.

Szitanyomatok, szórólapok, reklámgrafikák, cégtáblák, névjegykártyák készítése; teljes körű reklámtevékenység

OPUS 2.

Prospektusok, újságok, könyvek és egyéb kiadványok szerkesztése, nyomdai előkészítése

OPUS 3.

Fényreklámok, elektronikus riasztók, hang-erősítő berendezések, mérőműszerek tervezése és kivitelezése

Keressen minket! Használja ki szürkeállományunkat és tehetségünket!

ESOPUS Bt.

Pilisvörösvár, Kápolna u. 20/a
(Tel.: 30 167 vagy 30 280)

1992

Suszter vagy kalaposinas?

PRO TALENT

a Templom téren

Na! Már megint mit ki nem találnak! Biztosan valami puccs készül! -csapta össze a kezét egy nagybajuszú, élteesebb apuka /vagy nagypapa?/ a Templom téri Általános Iskolában, amikor meghallotta, hogy megalakult az Iskolaszék.

-Nem Iskolaszék, hanem Iskolatanács -mondtam neki, magam sem igen bizva abban, hogy ha megkérdi, el tudnám-e magyarázni a különbséget.

-Aztán mivégre üléseznek annyit, ahelyett, hogy a gyerekeket tanítanák meg jobban a tudományokra! Mi lesz így belőlük: suszter, vagy kalaposinas? -fortyogott, de érezhetően jóindulatúan. Többen álltak ott a közelünkben, és észrevettem, hogy figyelnek ők is. Nem mintha fontos lett volna a dolog, de a csemetékre várva az idejükből kitellett.

-Pont jó is, hogy ezt tetszik említeni mondtam neki, éppen ez volt az egyik téma az Iskolatanácsban: a tanárok összeadtak pénzt /nem is kevés, majdnem 12.000 Ft összegyűlt/, hogy alapítványt hozzanak létre a tehetséges gyerekek támogatására. Az alapítványi pénzből lehet majd szakköröket indítani és felszerelni, nyári szaktáborba küldeni a jobbakat, vagy jutalmat adni egy-egy tantárgyi verseny végén.

-Mondja, maga kicsoda, hogy ilyen jól tájékozott? -mustrált végig a nagybajuszos úr.

-Én vagyok ennek a bizonyos Iskolatanácsnak az elnöke...legalábbis ideiglenesen- tettem hozzá, hátha ezzel csillapíthatom a "cselekmény" súlyát. A folyosón távolabb álló szülők mintha közelebb jöttek volna.

-Az én Mártikám nagyon tehetséges! Gyönyörűen rajzol és fest- szólított meg hamarjában az egyik asszony.

-Nagyon örülök neki -válaszoltam kissé zavartan, mert sejtettem, hogy hová akar kilyukadni.

-Nem akarod, hogy mindjárt kiutaljon neki egy Nobel-díjat a fiatalember? -karolt bele egy másik anyuka az előtte szólóba.- Hallottad, hogy milyen kevés pénz gyűlt össze, majd pont a te lányodat fogják művésztaborba küldeni!

-Én ezt nem tartom annyira elképzelhetetlennek -jegyeztem meg-, persze, ha a kislánya munkái nemcsak az anyukájának tetszenek. Az igaz,

hogy ez a pénz még nem sok, de irtunk egy levelet a szülőknek, amit most a napokban kaptak meg. Kíváncsi vagyok, vajon ők hogy állnak a dologhoz?

-Nem fog adni maguknak senki egy fillért sem, kár is koldulni! -vette vissza a szót a nagybajuszos.

-Elegük van már az embereknek az állandó kéregetésből! Mit gondolnak, majd némelyek erre fogják költeni a munkánélküli segélyt, mi?-

Az egyik asszony rögtön nekiesett: -Nem szégyelled magad, Pista? Nem Afganisztánba megy az a pénz, vagy tudj Isten hová, hanem a gyerekeinkre költik! A te fiad is ide jár, vagy nem? Szó szót követett és a közhangulat egészen "megemberelte" magát. Én igencsak örültem, hogy nem nekem kellett ezt a kényes kérdést megválaszolni.

-A másik iskolának is van alapítványa-szolt közbe egy anyuka, aki idáig csak hallgatott.

-Vigyázzatok, mert "ez" kém! -kacsintott a nagybajuszos a többiekre. -Kikémleli, hogy mennyi suskát adunk össze, és odaát majd még rátesznek egy lapáttal -mondta.

Lett is olyan nevetés, hogy a portás kijött megnézni, mi történt. Sokáig beszélgettünk még jókedvűen, habár tudtam, hogy mindenki sietnie valahová. Összetartott azonban minket egy igen nehezen megfogalmazható érzés, amiben a gyerekeink iránt érzett szeretet mellett egy kis lokálpatriotizmus, egy kevés nosztalgia és egy adag nagyvonalúság is megjelent. Jólesett megtapasztalni, hogy noha tényleg nem vagyunk gazdagok, még a kevésből is adnak az emberek, ha nemcsak a beszéd sok, hanem igazán történik valami.

BÁNYAI LÁSZLÓ

Azok számára, akik szeretnének hozzájárulni, segíteni, álljon itt a legfontosabb adat: a PRO TALENT alapítvány számlájára a pilisvörösvári OTP-ben lehet befizetni. A számlaszám: **781-4452.** /A szerk./

*****

HIRDETÉS

A Templom téri Általános Iskola igazgatója pályázatot hirdet

-NÉMET szakos és

-MATEMATIKA-FIZIKA szakos tanári állás betöltésére.

Feltétel: szakirányú felsőfokú végzettség.
Bérezés: megegyezés szerint.

"GYERMEKEINKÉRT"

A "Gyermekeinkért" Alapítványt a GRADUS Egyesület a német-nyelvű, keresztény alapokra épülő nevelés, oktatás és kultúra támogatására, pénzügyi forrásának biztosítására hozta létre.

Az Alapítvány célja:

a.) A község gyermekei számára magas színvonalú, kulturált környezet megteremtése, elsősorban az óvodai képzés és körülmények javítása, valamint a község gyermekeinek fejlődését célzó rendezvények támogatása.

b.) A németnyelvű, keresztény szellemű Gradus-óvoda épületi elhelyezésének korszerű színvonalon történő megoldása: új épületrész felépítése vagy a jelenleg használatos épület bővítése, korszerűsítése.

c.) A német és a magyar anyanyelvi kultúra ápolása, valamint magas szinten történő tehetségfejlesztés: elsősorban kiemelt nyelvi ill. zenei képzés.

d.) Ösztöndíjalap teremtése a kiváló nevelők jutalmazására ill. továbbtanulásuk anyagi támogatására azzal a céllal, hogy az ebben részesülők a későbbiekben tudásukat a Gradus-óvoda ill. egyesület célkitűzéseivel összhangban a község javára kamatoztatják.

Az Alapítvány vagyona:

Az induló vagyon 200.000 Ft, amelyet az alapító Gradus Egyesület a pilisvörösvári OTP-fióknál vezetett betétszámlán bocsátott az Alapítvány rendelkezésére. Az 1992 februárjában rendezett jótékonyági svábbal teljes bevétele: 128 ezer Ft is az Alapítvány vagyonát gyarapította.

Alapítványunk induló vagyonával az említett KÖZÖSSÉGI HELYSÉG fölépítését finanszírozza: a tervek szerint már ősztől otthont ad az épületileg a Gradus óvodához csatlakozó terem (mely egyúttal az óvoda tornatermeként és foglalkoztató helyiségeként is funkcionál majd) minden közösségi rendezvénynek, amely a gyermekek számára színvonalas, játékosan fejlesztő elfoglaltságot kínál.

Kérjük, ha egyetért Alapítványunk céljaival, támogatásával segítse elő Ön is, hogy a pilisvörösvári gyerekeknek is legyen lehetőségük színvonalas, teljesértékű személyiség- és kreatívfejllesztő közösségi rendezvényeken rendszeresen részt venni, kulturált környezetben.

Az Alapítvány támogatására fordított összeg levonható az adóalapból!

Segítségüket a gyerekek nevében köszönjük!

"GYERMEKEINKÉRT" ALAPÍTVÁNY

H-2085 Pilisvörösvár, Templom tér 1.

Számlaszám: OTP Pilisvörösvár 781-00-4444

A MUZSIKÁS EGYÜTTES ÚJRA ITT!

Az idei évadzáró GYERMEKTÁNCCHÁZ vendégeként június 10-én, szerdán du. 4 órakor a Hősök téri Óvoda udvarán.

Belépés: díjtalan!

MINDENKIT SZERETETTEL VÁR A

GRADUS!

MANHERTZ MÁRTON: AZ ÚJ TEMPLOM

A Feltámadás szent ünnepén,
E szép község peremén,
Megszületett valahára
Egy régen várt Isten-háza.

A LIGETEN sincs már az út elzárva,
Isten méltó imádságára,
Mert az Úrnak van már Háza,
Hol gyűlhetnek az Ő imádságára.

Szentelték Isten dicséretére,
A SZENT CSALÁD tiszteletére.
Legyen hát ez Úr-hajléka
A hívőknek igaz zarándoka.

Zengjen az ima himnusza,
Nőjön a Család nimbusza,
Melyet az élet folyvást rombol
Hol békétlenség és harag tombol.

Legyen példaképünk a SZENT CSALÁD,
Melyet követve az Isten is megáld!
Legyen a család a békeesség kis sejtje,
Hol szeretet és emberség van rabul ejtve.

A SZENT CSALÁD is sok vihart átélt,
De az isteni útról soha le nem tért.
Ígérjük meg, az Ő útjukat követjük,
Őket példaképül elfogadjuk.

Övezzé hála és köszönet,
Szívükben honoljon béke és szeretet!
Köszöntjük kigondolóját és alkotóit,
Legyen osztályrészük áldás és igaz Hit!

A sok ima a szférákban ha egyesül,
Melyben minden tévelygő részesül,
Szolgáljon az emberiség üdvére,
Tehessünk a jó Isten kedvére!

/1992. ápr. 20./

*****

ÚJ PILISVÖRÖSVÁR MA független folyóirat

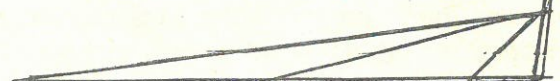
Felelős szerkesztő és kiadó: STECKL ANNA

Fogadóóra: péntek 17.30 - 18.30.

A szerk. címe: 2085 Pilisvörösvár

Kálvária /Hámán K./ u. 8.

Készült: a MARINA-PRESS Kft.-ben.

FOGADJÁK KÖSZÖNETÜNKET
MINDAZOK, AKIK A
**VELLMAR /NÉMETORSZÁG/
FÜVŐSZENEKAR**

vendéglátásában és a programok
szervezésében részt vettek:

- a Német Kulturális Egyesület,
- a Pilisvörösvári Fűvőszeneakar és
pártoló tagjai,
- a Vegyeskórus,
- a Német Nemzetiségi Táncegyüttes.

BRAVI BUAM

WIR BEDANKEN UNS RECHT HERZLICH
BEI DENEN, DIE MIT IHRER
GASTFREUNDLICHKEIT UND MIT DEN
ORGANISIERTEN PROGRAMME
BEIM EMPFANG DER **BLASKAPELLE
VELLMAR**

HILFE GELEISTET HABEN:

- bei dem Heimatverein,
- bei der Werischwarer Blaskapelle
und bei ihren Protektoren,
- bei dem Gemischten Chor,
- bei der Werischwarer Tanzgruppe.

BRAVI BUAM

ROTBURG CONSULTING

TANÁCSADÓ IRODA

(PILISVÖRÖSVÁR Fő út 1.)

Június 1-től áll ügyfelei rendelkezésére.

Szolgáltatásaink:

- adó-, pénzügyi-, jogi-,
számítástechnikai TANÁCSADÁS
- könyvelés egyéni vállalkozóknak
- ingatlan közvetítés
- fénymásolás
- ÁFA- visszatérítés
- földhivatali ügyek intézése
- hirdetések felvétele

**Felhívjuk figyelmüket, hogy június 15-én
kezdők részére 1 hetes**

**számítógéppkezelői tanfolyamot
indítunk.**

MENTŐK NAPJA

105 évvel ezelőtt, 1887. május 10-én kezdte meg működését a Budapesti Önkéntes Mentő Egyesület. A II. világháború után állami feladattá vált a mentés, így 1948. május 10-én létrejött az Országos Mentőszolgálat. Ezen történelmi események tiszteletére május 10-ét az Országos Mentőszolgálat a Mentők Napjává nyilvánította.

A Pilisvörösvári Mentőállomás ezen események-re emlékezve e napon a Piliscsabai Sportpályán és Faluházban egész napos versenysorozatokkal egybekötött mentő- és mentőeszköz bemutatót tartott a Pilisi-medence általános iskolájának tanulói részére.

Az iskolások hosszútáv-, váltó-, sprintfutásban, kispályás focimérkőzéseken és elsősegélynyújtó versenyen mérhették össze tudásukat. A gyermekek a versenyek során magas szintű felkészültségről tettek tanúbizonyságot.

A bemutatón négy mentőgépkocsi került kiállításra. Egy Mercedes esetkocsi, egy Ford esetkocsi, Toyota szállító- és üllőkocsi. A Piliscsai Önkormányzat támogatásával a bemutatóra meghívtuk a Légi Betegszállító Csoport új, francia gyártmányú helikopterét is, mely szintén mentés- és légibemutatót tartott. A legjobb solymári hosszútávfutót sétarepülésre is elvitte.

Sajnos, szomorú esemény is történt a Mentők Napján. A megnyitó közben Piliscsabán, Dorog irányában, gyermekgázolást jelentettek. A bemutatóra kiállított Mercedes gépkocsi a bejelentést követően két percen belül a helyszínre érkezett, és megkezdte a nyolcéves, eszméletlen gyermek ellátását. Infúziót kötöttek be, eszközzel szabad légutakat biztosítottak, és a szállítási trauma kivédése érdekében vákuum ágyban rögzítették a sérültet. A bemutatóra érkezett helikopter -megszakítva a bemutatót- a foci pályán átvett a súlyos, életveszélyes állapotban lévő gyermeket, majd 9 perc múlva az ellátás helyére szállította. A sérült gyermeket a balesetet követően 25 perc múlva már az intenzív osztályon kezelték. A sajnálatosan élessé vált bemutató, valamint a többi sürgősségi mentőfeladat is bizonyítja az állandó készenlét fontosságát, a korszerű, a mentőkkel közös irányítású ügyeleti rendszer mielőbbi kialakításának szükségességét. A felnőtt lakosság részére a Pilisi-medence Egészségügyi Alapítvány ingyenes vércukor, vérnyomás és EKG

szűrővizsgálatot tartott. A nap látványosságához az Esztergomi Sport Repülő Klub is hozzájárult egy rövid légibemutatóval. A szünetekben a Pilicsabai Szakmunkásképző Intézet rockzenekara szórakoztatta a közönséget. Az egésznapos programot a tanár-mentős foci zárta, melyen a tanárok bizonyultak jobbnak.

A pályán tervezett ünnepélyes díjkiosztást sajnos elmosa az eső, így az ajándékok átadása a Faluház termében történt.

Futás: I. Pilisvörösvári Német Nemzetiségi Általános Iskola

II. Solymári Általános Iskola

III. Pilisszentkereszti Általános Iskola.

Foci: I. Pilisszentkereszti Általános Iskola

II. Pilisszántói Általános Iskola

III. Pilisvörösvári Német Nemzetiségi Ált. Isk.

Elsősegélynyújtás:

I. Pilisszentkereszti Általános Iskola

II. Tinnyei Általános Iskola

III. Pilisvörösvári Német Nemzetiségi Ált. Isk.

A Piliscsabai Községi Alapítvány 10.000 Ft-os földj-
át az összpontok alapján a Pilisszentkereszt
Általános Iskola nyerte. Összesítésben második a
Pilisvörösvári Német Nemzetiségi Általános Iskola,
a harmadik a Tinnyei Általános Iskola.

A Mentők Napja létrejöttét támogatták:

Piliscsaba Önkormányzata, Piliscsaba Községi Alapítvány, Piliscsaba Sport Egyesület, Piliscsaba Csaba királyfi Cserkészcsapat, Piliscsaba Tűzoltó Egyesület, Piliscsaba Szakmunkásképző Intézet rockzenekara, Piliscsaba II. sz. Szociális Otthon, Országos Mentőszolgálat Pest Megyei Szervezete, Országos Mentőszolgálat Légi Betegszállító Csoport, Mentődolgozók Önálló Szakszervezete, AERO Klub Esztergom, Pilisvörösvári Kenyérgyár, Pilisvörösvári Szakrendelő Intézet, Könyvtértekesítő Vállalat Budaörs, Máltai Lovagnend.

A szervezésben a Pilisvörösvári Mentőállomásnak segítséget nyújtott:

a Pilisvörösvári Helyi Vöröskeresztes Szervezet
és a Pilisi-medence Egészségügyi Alapítvány.

Reméljük, hogy a gyermekek és a felnőttek jól érezték magukat, és egy hosszantartó hagyomány első, felejthetetlen élményével lettek gazdagabbak.

A KÉPVISELŐTESTÜLET HATÁROZATAIBÓL

Az 1992. 04.23-i ülés határozatai:

89/1992.

A képviselőtestület elnapolja a Községgondnokság helyzetével foglalkozó napirendet azzal, hogy felkéri a Községgondnokság vezetőjét és a jegyzőt, hogy a GTB ülésén április 30-án jelenjenek meg, tisztázzák a kérdéseket és egyértelmű választ adjanak a Községgondnokság helyzetéről /számlákról, finanszírozási helyzetéről/.

A GTB-nek feladata, hogy javaslatot adjon a Községgondnokság jövőjéről, a privatizációval kapcsolatban.

A testület a hivatal pénzügyi csoportvezetőjének, Geiszwinkler Róbertnének részvételét és szerepvállalását várja, a Pénzügyi Ellenőrző Bizottság és Keszleri József képviselő úr személyesen is meghívót kap erre az ülésre. A jelentés tartalmazza a Községgondnokság vezetője részéről utalást arra, miért nehéz a Községgondnoksághoz személyeket találni.

Szav.: 14 igen, 2 nem.

90/1992.

A képviselőtestület elfogadja a községi közterületfelügyelők jelentését. Felkéri a hivatalt, integrálja a közterületfelügyelőket a hivatal szervezetébe, készítse el a szükséges munkaköri leírást, szervezeti felépítést, biztosítsa működésfeltételeket. Kérjük beszámolójuk konkrétumokkal való kiegészítését.

91/1992.

A képviselőtestület megköszöni Hámori József elnök úrnak a Kárpótlási Egyeztető Fórum munkájáról szóló beszámolóját, és a munka ilyen szellemben történő folytatását kéri.

Szav.: 14 igen, 2 tartózkodás.

92/1992.

A képviselőtestület elfogadja a Napos Oldal /Szociális Központ/ intézményi Szervezeti és Működési Szabályzatát.

12/1992. állásfoglalás

A képviselőtestület elfogadja a Napos Oldal intézményvezetőjének munkaköri leírását.

93/1992.

A képviselőtestület elfogadja Kovácsné Labancz Hajnalka jegyző munkaviszonyának közös megegyezéssel történő megszüntetésére vonatkozó kérelmét, 1992. május 31-i határidővel.

Szav.: 16 igen, 1 nem.

94/1992.

A képviselőtestület pályázatot hirdet Pilisvörösvár Nagyközség Önkormányzata jegyzői állásának betöltésére. /.../

Szav.: 16 igen, 1 tartózkodás.

95/1992.

A képviselőtestület döntése, hogy a költségvetési beszámoló rendelet-tervezetét vizsgálva a Pénzügyi Ellenőrző Bizottság a

képviselőtestület által felsorolt kérdéseket a következő testületi ülésen írásban megválaszolja. Az önkormányzati intézmények és a hivatal vizsgálatát közös revizori és szakmai vizsgálatokkal kell elvégezni, szakmai ellenőrzés mellett. Az intézmények a jövőben ugyanúgy készítsenek írásos beszámolót, mint a hivatal.

Szav.: 15 igen, 2 tartózkodás.

96/1992.

A képviselőtestület a község földútjainak felületrendezésére a műszaki csoport javaslata alapján az alábbi határozatot hozta:

-A munkákat közműegyeztetés előzze meg.

-A javasolt sorrend egyben időbeli sorrend és végrehajtás. /.../

-A műszaki csoport műszaki vezetése ill. felügyelete alatt folyék a munka. /.../

-A hivatal gondoskodik arról, hogy az önköltséges járda- és útkarbantartás meghirdetésre kerüljön és a meghirdetés után szakszerű felmérés készüljön, ahol ez indokolt.

Műszaki javaslat alapján a Környezetvédelmi Bizottság és a GTB felülvizsgálata szükséges az önköltséges munkák megkezdésénél.

A testület által megszavazott sürgős, indokolt útkarbantartások a műszaki csoport javaslata után a következők:

1. Kiss J. u.	2. Hunyadi u.	3. Budai N.A. u.
4. Puskin u./földutak/	5. Somogyi B. u.	6. Dobó u.
7. Pozsonyi u./teljes/	8. Tó u.	9. Hámán K. u.
10. Piliscsabai u.	11. Nagyvárad u.	12. Akácfa u.
13. Béke u.	14. Petőfi S. u.	15. Tompa M. u.
16. Rákóczi u. /a sütődétől a szakm.képző intézetig/.		

Szav.: 15 igen, 1 tartózkodás.

97/1992.

A képviselőtestület a pénzügyi feltételek teljesülése esetén felhatalmazza a polgármestert Bizinger István és Társa ajánlatának, a Templom téri Általános Iskola kazánháza felújításáról és korszerűsítéséről szóló szerződésnek aláírására, ez év szeptember 1-i megvalósulási határidővel.

Szav.: 9 igen, 5 nem, 2 tartózkodás.

98/1992.

A képviselőtestület felhatalmazza a polgármestert, hogy a költségvetésben előirányzott összeg erejéig a szennyvíztelepi áttelepítő, a nyomott vezetékszakas, a szennyvíztelepi vizesárok, valamint további vezetékszszakaszok megvalósítására szerződést kössön vállalkozóval. A keretösszeg biztosítja a szennyvíztisztító telep felülvizsgálatának, valamint a beruházói tevékenységnek a díjait is.

99/1992.

A képviselőtestület egyetért a csatornatársulás szervezésével az alábbiak szerint:

Ki kell dolgozni egy fővezeték menti folyóméterenkénti kapacitásfővezeték, és ezzel arányosan kell a társulatot megszervezni, a fővezeték teljes hosszában egyforma lehetőséget biztosítva a lakosságnak, kapacitásarányosan.

Úgy kell meghatározni az egy egységre jutó társulati díjat, hogy az a teljes községre egyforma legyen.

Szav.: 15 igen, 1 nem.

A képviselőtestület 1992. május 14-i határozatai

13/1992. állásfoglalás

A képviselőtestület állást foglal, hogy amennyiben a Hagyományörző Egyesület megvásárolja a pilisvörösvári önkormányzattól a tájházat, a kapott összeget a hat /6/ német nemzetiségi egyesületi csoportnak visszautalja, a megfelelő, később egyeztetett arányban.

100/1992.

A képviselőtestület a községi monográfia kiadására 3 fős előkészítő bizottságot hoz létre /dr. Havasi László jogi személyként, Krupp László az önkormányzat képviselőjeként, Mravinac Péter szakértőként/, feladatuk a szerzői szerződéstervezet létrehozása.

Szav.: 17 igen, 1 tartózkodás.

101/1992.

A képviselőtestület további kedvezmények megadását nem támogatja a helyi adóról szóló 5/1991 (VIII.8.)sz. rendelet 7.par. /3/bek. építményadó tárgyában. Az adórendelet 10.par. /3/bek. d. pontjának módosítását most nem tárgyaljuk, a testület fél év múlva, VII-VIII. hónapban visszatér erre.

Szav.: 11 igen, 7 nem.

102/1992.

Pilisvörösvár Önkormányzata hozzájárul ahhoz, hogy a 054 hrsz. területén 1993. május 15-ig, kizárólag az esztergomi AEROCUB működtetésében, ideiglenes repülőgép leszállóhely működhessen. Az ideiglenes leszállóhely használata nem zavarhatja a község nyugalomát és a környezetvédelmi előírásoknak meg kell felelnie. Esetenkénti használat előtt 72 órával kell engedélyt kérni a polgármestertől, aki a környezetvédelmi és társadalompolitikai /pl. bérmlás, halottak napja/ szempontokat mérlegelve adhat engedélyt az ideiglenes leszállóhely használatára.

Szav.: 13 igen, 4 nem, 1 tartózkodás.

103/1992.

A képviselőtestület kinevezi Krupp László alpolgármestert a Német Nemzetiségi Képzési Központ beruházás önkormányzati biztosának.

Szav.: 15 igen, 1 tartózkodás.

104/1992.

A képviselőtestület egyetért azzal, hogy az önkormányzatban jelentkező problémák okainak elemzése és a problémák megoldása érdekében a frakciók részvételével háromoldalú tárgyalások kezdődjenek. A tárgyalókülönböztetések összetétele a következő legyen:

a.) MDF és KDNP frakció: frakcióvezető, pártelnök, legmagasabb rangú önkorm. tisztségviselő.

b.) Független-liberális frakció: frakcióvezető, SZDSZ elnök, FIDESZ elnök, legmagasabb rangú önkorm. tisztségviselő.

Név szerint: Dr. Baska Ferenc, Botzheim István, dr. Gál Tibor, Gromon István, dr. Havasi Lászlóné, Krupp László, Mészáros János, Nick János és Tácsik Géza. /.../

Szav.: 12 igen, 2 nem, 2 tartózkodás.

105/1992.

A képviselőtestület a Vásár téri Német Nemzetiségi Általános Iskola megbízott igazgatója, Dornbach Ferencné megbízását

meghosszabbítja 1993. június 30-ig.

106/1992.

A képviselőtestület a 26/1992. sz. önkormányzati határozatot módosítja azzal, hogy a Templom téri Általános Iskola megbízott igazgatójának, Kutasi Jánosnak megbízását meghosszabbítja 1992. szeptember 1-ig, ill. az új igazgató kinevezéséig.

107/1992.

A Községi Ház vezetői állására a határidő végéig egy pályázat érkezett, új pályázatot ír ki a testület, Czeglédi Lajos pályázatát a továbbiakban érvényesnek tekinti.

109/1992.

A képviselőtestület felhatalmazza a polgármestert, hogy árajánlata és a mellékelt kiviteli tervek alapján, a RODART Kft. módosítási javaslatának műszaki tartalma szerint egyösszegű szerződést kössön a RODART Kft.-vel, a Templom téri út és parkoló, valamint díszburkolat építésére 3.222.253 Ft összegre.

Szav.: 13 igen, 1 nem, 1 tartózkodás.

110/1992.

A képviselőtestület 1992. 06.01-től megbízza Bogár Lászlóné igazgatási csoportvezetőt a jegyzői feladatok ellátására az új jegyző megválasztásáig.

111/1992.

A képviselőtestület a GTB javaslatára a balatonfenyvesi ifjúsági táborban fizetendő napi térítési díjat 478 Ft-ban állapítja meg. A helyi iskolából nyaraló gyerekek térítési díjához fejenként 228 Ft-tal járul hozzá az önkormányzat. Az önkormányzat ezt a 419.520 Ft-ot a rendkívüli szociális keret terhére biztosítja.

Szav.: 14 igen, 1 tartózkodás.

112/1992.

A képviselőtestület megbízza dr. Sebes Gábort, a pilisvörösvári Szakorvosi Rendelőintézet igazgató főorvosát, hogy a tervezett pilisvörösvári mentőállomás felépítéséhez szükséges pénzügyi fedezet biztosítása ügyében, az önkormányzat nevében felelősséggel eljárjon, tárgyalásokat folytasson a felépítésben érdekelt önkormányzatokkal, a potenciális szponzorokkal, támogatókkal.

A tárgyalások eredményéről folyamatosan adjon tájékoztatást a képviselőtestületnek ill. a polgármesternek.

113/1992.

A képviselőtestület egyetért azzal, hogy a Gazdálkodási és Településfejlesztési Bizottság kibővüljön Miereisz György személyével 8 főre.

Megjegyzés: A szavazati arányokat csak ott közöltük, ahol az nem volt egyhangú. A szerk.

BRAUN JÓZSEFNÉ
redőny-reluxa-zsalu
 2085 Pilisvörösvár, Pacsirta u. 19.
 Tel.: 26-30-241

PILISTEX

ipari, kereskedelmi és szolgáltató

GMK

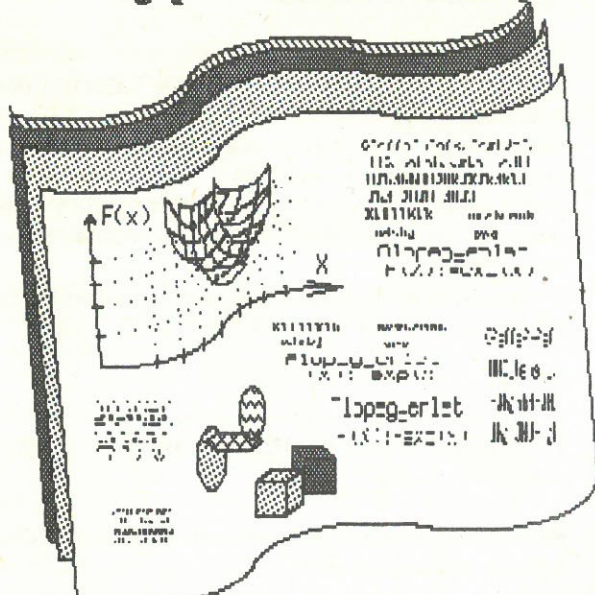
**jogging- és pólóanyagok,
pamutkelmék, egyéb méterárak,
kellékek**

NAGY VÁLASZTÉKBAN!

Pilisvörösvár, Fő út 117-119.

Tel.: 30-372 ; 30-369.

Számítógépes GRAFIKÁK,

**SZÓRÓLAPOK, Szövegszerkesztői feladatok
elvégzését vállaljuk
német nyelven is,
a SZERKESZTŐSÉG címén!**

**belső
GÁZTERVEK
készítését,**

**bekötés
előtti
tanácsadást,
részletes
felvilágosítást,
és
víz- gáz- központi fűtés
SZERELÉST
anyagbiztosítással
vállal**

LUKÁCS GÁBOR

**Pilisvörösvár,
Fő út 59-61.
Tel.: 30-329**